

9/2/09

לכבוד
לשכת התכנון
ת"ד 16, בית אל
פקס: 02-9977356

שלום רב,

הנדון: התנגדות לתכנית מתאר מפורטת מס' 54/1/2

מבוא:

בשם תנועת "שלום עכשיו", הפועלת לקידום השלום ולפתרון פוליטי של הסכסוך הישראלי-הפלסטיני, אני מתכבדת להגיש לוועדה הנכבדה את התנגדותנו לתכנית מתאר מפורטת מס' 54/1/2 שבנדון (להלן: "התכנית"), אשר פורסמה להפקדה ביום 11.12.08.

1. עמדתנו, בתמצית, היא כי התכנית כפרסומה ועל פי התוואי המוצע בה, אינה חוקית ואינה יכולה להיות מאושרת, וזאת מהנימוקים הבאים:

א. התכנית מייעדת את השטחים הכבושים הנתונים לתפיסה לוחמתית זמנית, לצרכים של בניית תשתיות קבע עבור המעצמה הכובשת, ולצורך זה בלבד.

ב. התכנית גוזלת אדמות פרטיות בבעלותם של פלסטינים, ללא כל הליך חוקי המאפשר זאת.

ג. אופן פרסום התכנית לא נתן הזדמנות אמיתית לבעלי הקרקע ולנוגעים בדבר להתנגד.

להלן נפרט נימוקינו.

רקע עובדתי

2. התכנית נועדה לשנות ייעוד הקרקע משטח חקלאי, המשמש לחקלאות לתושבי האזור ובעלותם, לדרכי גישה למנהרה ולגשר, עבור מסילת הרכבת לירושלים בקטע בית סוריק.

3. על פי נתוני התכנית כפי שפורסמה, המדובר ב-50 דונם קרקע בחלק ממוקע לווה, א-סדר, אלג'באג'יב, עקבת בית תולמה בגוש טבעי 6 באדמות הכפר בית איכסא, וכן אל-לוזה בגוש טבעי מס' 4 באדמות קולוניה ומוצא.

4. בעלי הקרקע, לפי הנאמר במפורש בתשריט התכנית, הם הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש בחלקו

וגורמים אחרים.

5. רוב רובה של התכנית נמצאת מחוץ לתחום השיפוט של מועצה אזורית או מקומית ישראלית כלשהיא, כמשמעם בדין החל באזור.
6. בפועל, המדובר בבניית תשתית של קבע עבור מסילת הברזל שנועדה לשרת את האוכלוסיה הישראלית בקו שבין תל אביב וירושלים.

המסגרת הנורמטיבית – אישור תכנית 54/1/2 אינו חוקי לפי הדין הבינלאומי

7. כידוע, הגדה המערבית נמצאת כבר יותר מ-40 שנה תחת תפיסה לוחמתית, וממשלות ישראל לדורותיהן בחרו שלא לספחה ולא להחיל עליה את החוק הישראלי (וזאת מבלי שתכנית זו מבקשת להתייחס לאפשרות החוקית לסיפוח שכזה).
8. על פי הקבוע בדין הבינלאומי, וכפי שגם עוגן בפסיקת בית המשפט העליון של מדינת ישראל, אסור למעצמה הכובשת לעשות שימוש של קבע באדמות הכבושות לצורך תושביה, כאשר השימוש נועד לצורך תושביה שלה בלבד. בניית הכבישים המוצעים בתכנית באדמות שמעבר לקו הירוק, מהווה הפרה של כלל זה, הקבוע במשפט הבינלאומי ההומניטארי ובדיני התפיסה הלוחמתית החלים על השטח.
9. בנוסף, לפי פסיקת בית המשפט העליון, הקצאת אדמות מדינה צריכה להביא בחשבון את טובת הציבור כולו, ולא רק את טובתם של התושבים הישראלים שבאזור. מכל מקום, ברור שקו הרכבת ומערכת הכבישים הנבנית בסמוך אליו ולצורך זה, אינה משרתת את תושבי האזור, אלא את תושבי מדינת ישראל בלבד שאמורים לנסוע בעתיד בקו הרכבת החדש תל אביב-ירושלים. הקצאת אותם חלקים בתכנית, השוכנים על אדמות מדינה לטובת הציבור הישראלי **בלבד** יהווה ניצול מפלה של שטח ציבורי לטובת אוכלוסיה אחת בלבד, ויפגע באינטרס הציבורי הכללי (הכולל גם את התושבים הפלסטינים), אותו אמור המפקד הצבאי לשקול בעודו עושה שימוש בסמכותו.
10. בהקשר זה יצויין, כי ככל הידוע לנו, בעת תכנון תוואי הרכבת הועלו חלופות לתוואי המוצע, ובאזור של התכנית שבנדון, היתה הצעה כי תוואי הרכבת יעבור כ-300 מ' דרומית לתוואי המוצע, בתוך תחומי מדינת ישראל. בעקבות לחץ של תושבים משכונת רכס חלילים ביישוב מבשרת, שביקשו להרחיק מבתיהם את פתח המנהרה, הוחלט לשנות את התוואי ולהעביר אותו בשטחים.
11. מובן שלא ניתן להצדיק את השימוש באדמות שנכבשו – והן נמצאות תחת שלטון המפקד הצבאי באופן זמני וכפקדון בלבד – בשאלה של נוחות של מי מהתושבים בישראל.
12. יפים לעניין זה דבריו המפורשים של השופט ברק בבג"צ 393/82 - ג'מעית אסכאן אלמעלמון נ' מפקד כוחות צה"ל. פ"ד לז(4), 785:

ראינו, כי שיקוליו של המפקד הצבאי הם בהבטחת האינטרסים הביטחוניים שלו באזור מזה והבטחת האינטרסים של האוכלוסיה האזרחית באזור מזה. אלה כאלה מכוונים כלפי האזור. אין המפקד הצבאי רשאי לשקול את האינטרסים הלאומיים, הכלכליים, הסוציאליים של מדינתו שלו, עד כמה שאין בהם השלכה על האינטרס הביטחוני שלו באזור או על האינטרס של האוכלוסיה המקומית. אפילו צרכי הצבא הם צרכי הצבאיים ולא צרכי

הביטחון הלאומי במובנו הרחב (בג"צ 390/79, בעמ' 17). **אזור המוחזק בתפיסה לוחמתית אינו שדה פתוח לניצול כלכלי או אחר**. כך, למשל, אין ממשל צבאי רשאי להטיל על תושביו של שטח מוחזק בתפיסה לוחמתית מסים, המיועדים אך לקופתה של המדינה, שמטעמה הוא פועל (בג"צ 69/81, בעמ' 271). על-כן אין הממשל הצבאי רשאי לתכנן ולבצע מערכת כבישים באזור המוחזק בתפיסה לוחמתית, אם מטרתו של תכנון זה ואם מטרתו של ביצוע זה הן אך להוות "דרך שירות" למדינתו שלו.

השימוש במקרקעין פרטיים לצורך התכנית

13. כאמור, התכנית מתייחסת וכוללת בתוכה גם שטחים שהן בגדר אדמות פרטיות פלסטיניות.
14. על מנת לעשות שימוש במקרקעין פרטיים, לצרכי תכנון, יש להשיג גם זכויות בקרקע, אם על ידי רכישה או הפקעה. שימוש בצווי תפיסה נועד לצרכי ביטחון בלבד והשימוש בו אמור להעשות במשורה, ובוודאי שלא במקרה כגון זה אשר התכנית מתייחסת אליו.
15. בתכנית שבנדון לא התקיים אף אחד מההליכים הללו, והיא גוזלת למעשה, אדמות פרטיות בניגוד לחוק ובניגוד לכללים החלים באזור.
16. ולו רק מטעם זה בלבד, אין לאשר את התכנית.

אופן פירסום התכנית אינו מאפשר יידוע של בעלי העניין

17. התכנית פורסמה במודעה בעיתונות שמציגה את האפשרות, לכאורה, לבוא ולעיין במסמכי בבית אל.
18. כידוע, לתושבים הפלסטינים אין גישה חופשית לתוך הבסיס בבית אל וללוח המודעות של התכנית, שמפורסמות בעברית.
19. כמו כן, בעלי הקרקע שעל אדמתם מתוכננת הבנייה – לא קיבלו כל הודעה בדבר התכנית.
20. מדובר בפגם מהותי בהליך הפירסום שדורש את דחיית התכנון עד לפירסום באופן שיאפשר לבעלי העניין הפלסטינים אפשרות לעיין במסמכי התכנית, ועד שיוודיעו לבעלי הקרקע על התכנית.

סיכום

21. אישור תכנית 54/1/2 לבניית דרכי גישה למנהרה ולגשר של מסילת הרכבת לירושלים אינו חוקי, ועל כן אינו יכול להיות מאושר על ידי מת"ע ו/או ועדות המשנה שלה, וזאת משורה של סיבות כבדות משקל, אשר כל אחת ואחת מהן כשעצמן מספיק לדחיית התכנית, ובמיוחד הבטלות חלה ביתר שאת:
  - א. התכנית מייעדת את השטחים הכבושים הנתונים לתפיסה לוחמתית זמנית, לצרכים של בניית תשתיות קבע עבור המעצמה הכובשת, ולצורך זה בלבד.
  - ב. התכנית גוזלת אדמות פרטיות בבעלותם של פלסטינים, ללא כל הליך חוקי המאפשר זאת.

- ג. פרסום התכנית לא נתן הזדמנות של ממש לנוגעים בדבר להתנגד.
22. מכל הסיבות האלו אנו מבקשים להתנגד לאישור התכנית.
23. נבקשכם להזמיןנו להופיע בפניכם בעת הדיון בתכנית ובהתנגדויות שהוגשו לה.

בברכה,

חגית עופרן

צוות מעקב התנחלויות בתנועת שלום עכשיו
רח' לויד ג'ורג' 6, ירושלים
hagit@peacenow.org.il 054-4556052

העתק : מיכאל ספרד, משרד עורכי דין, באמצעות פקס' : 03-6206950